

Usnesení Nejvyššího soudu SR ze dne 08.03.1991, sp. zn. 9 To 27/90, ECLI:CZ:NSSR:1991:9.TO.27.1990.1

Číslo: 10/1992

Právní věta: Súd rozhodujúci o určení primeraného trestu v zmysle § 2 ods. 2 zák. č.119/1990 Zb. o zaradení do nápravno-výchovnej skupiny rozhodne iba vtedy, ak ukladá nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý ani v čase rozhodovania súdu o rehabilitácii nebol vykonaný a jeho výkon prichádza do úvahy. Pri treste odňatia slobody už vykonanom, resp. treste výkon ktorého neprichádza do úvahy je takýto výrok nadbytočný, nakoľko určenie primeraného trestu slúži len pre potreby odškodňovania v zmysle § 23 a nasl. cit. zákona.

Soud: Nejvyšší soud SR

Datum rozhodnutí: 08.03.1991

Spisová značka: 9 To 27/90

Číslo rozhodnutí: 10

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Rehabilitace soudní, Výkon trestu odnětí svobody

Předpisy: 119/1990 Sb. § 2 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

K námietkam obvodného prokurátora pre Bratislavu 4 Najvyšší súd SR zrušil podľa § 3 ods. 2 zák. č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii uznesenie Obvodného súdu Bratislava 4 a tomuto súdu prikázal, aby vykonal prieskumné konanie podľa tretieho oddielu citovaného zákona.

Z odôvodnenia:

Obvodný súd Bratislava 4 uznesením zo 16. augusta 1990, sp. zn. Rt 108/90 vyslovil, že ustanovením § 2 ods. 1 písm. d) zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii bol zrušený rozsudok Obvodného súdu Bratislava 4 z 20. októbra 1980 sp. zn. 1 T 47/80 v spojení s rozsudkom Mestského súdu v Bratislave z 10. decembra 1980 sp. zn. 2 To 551/80 vo výroku, ktorým bol obvinený A. L. uznaný za vinného z prípravy na trestný čin opustenie republiky podľa § 7 ods. 1 a § 109 ods. 2 Tr. zák.

Zároveň boli zrušené všetky ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na tento rozsudok, a to ku dňu, kedy boli vydané.

Podľa § 2 ods. 2 citovaného zákona za pokus trestného činu ohrozenia devízového hospodárstva podľa § 8 ods. 1 a § 146 ods. 1 Tr. zák. a trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 písm. a) ods. 2

písm. b) Tr. zák., rehabilitáciou nedotknutých, určil obvinenému A. L. primeraný trest odňatia slobody vo výmere troch rokov. Podľa § 55 ods. 1 písm. a) Tr. zák. určil obvinenému aj trest prepadnutia veci, a to 2400 západonemeckých mariek a 400 lei.

Proti tomuto uzneseniu podal obvodný prokurátor pre Bratislavu 4 v lehote uvedenej v ustanovení § 3 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. námietky. Poukázal na to, že obvinený A. L. spáchal prípravu na trestný čin opustenia republiky podľa § 7 ods. 1 a § 109 ods. 2 Tr. zák. (vtedy účinného) preto, aby sa vyhol trestnému stíhaniu za trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Tr. zák., ktorý spáchal trinástimi čiastkovými skutkami v období od roku 1977 do 13. mája 1980. Obvodný prokurátor je toho názoru, že rozhodnutie o účasti obvineného A. L. na súdnej rehabilitácii je v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 119/1990 Zb. Navrhol preto napadnuté uznesenie zrušiť a podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona prikázať vec obvodnému súdu na prieskumné konanie podľa tretieho oddielu Zákona o súdnej rehabilitácii.

Obhajca obvineného A. L. navrhol námietky obvodného prokurátora ako neodôvodnené zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade námietok obvodného prokurátora preskúmal v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré tomuto uzneseniu predchádzalo a zistil, že podané námietky sú odôvodnené.

Zo spisu Obvodného súdu Bratislava 4 sp. zn. 1 T 47/80 zistil, že rozsudkom tohto súdu z 20. októbra 1980 sp. zn. 1 T 47/80 v spojení s rozsudkom Mestského súdu v Bratislave z 10. decembra 1980 sp. zn. 2 To 551/80 bol obvinený A. L. uznaný za vinného z prípravy na trestný čin opustenia republiky podľa § 7 ods. 1 a § 109 ods. 2 Tr. zák., z pokusu trestného činu ohrozenia devízového hospodárstva podľa § 8 ods. 1 a § 146 ods. 1 Tr. zák. a z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Tr. zák. a odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov. Pre výkon trestu bol podľa § 39a ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do prvej nápravno-výchovnej skupiny. Podľa § 55 ods. 1 písm. a) Tr. zák. mu bol uložený aj trest prepadnutia veci, a to 2400 západonemeckých mariek a 400 lei. Prípravu na trestný čin opustenia republiky spáchal obvinený tak, že dňa 15. mája 1980 večer v Bratislave na Jeseniovej ulici č. 51 po predchádzajúcej dohode s M. R. v úmysle opustiť územie ČSSR a bez povolenia čl. úradov trvalo zostať v zahraničí a emigrovať do USA, ukryl do dutiny pod zadné sedadlo osobného motorového vozidla zn. Škoda 120 ŠPZ AV 82-36 2400 západonemeckých mariek a 400 lei. Na hraničnom prechode v Bratislave - Rusovciach dňa 16. mája 1980 o 00.30 hod. uviedol, že obidvaja cestujú na pohreb známeho do Budapešti. Pre vierohodnosť svojho tvrdenia mali vo vozidle veniec, ktorý vzbudil pozornosť pracovníkov OPK. Pri dôkladnej kontrole motorového vozidla našli colné a devízové prehlásenie na sumu 400 lei a neskôr v úkryte i západonemecké marky. Toto konanie bolo v jednočinnom súbehu posúdené aj ako pokus trestného činu ohrozenia devízového hospodárstva podľa § 8 ods. 1 a § 146 ods. 1 Tr. zák.

Z obsahu trestného spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil aj to, že uznesením vyhľadávacieho orgánu ZNB obvodného oddelenia VB v Pardubiciach z 23. mája 1980 ČVS: 200/80 bolo podľa § 160 ods. 1 Tr. por. začaté trestné stíhanie pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 písm. a) Tr. zák. na podklade oznámenia poškodených M. M. a T. M.

Obvinený A. L. si od nich požičal väčšie peňažné sumy v apríli a máji 1980, ktoré v dohodnutom čase nevrátil. Obvinenie pre tento trestný čin proti A. L. bolo vznesené uznesením vyšetrovateľa ŠtB Správy ZNB hlavného mesta Bratislavy a Západoslovenského kraja odbor vyšetrovania štátnej bezpečnosti zo 4. augusta 1980, sp. zn. ČVS: 235/1980 a rozšírené uznesením toho istého orgánu z 5. augusta 1980 už pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Tr. zák. Z uvedeného trestného činu bol obvinený A. L. uznaný za vinného už skôr uvedeným rozsudkom Obvodného súdu Bratislava 4 v spojení s rozsudkom Mestského súdu v Bratislave. Tohto trestného činu sa dopustil tak, že v období od roku 1977 do 13. mája 1980 sa v trinástich prípadoch na škodu

majetku iných občanov obohatil tým, že ich uviedol do omylu a takto získal spolu najmenej 226 900,- Kčs.

Obvinený vo svojich výpovediach (č. 1.82, 85, 95, 115, 119) uviedol, že s požičovaním peňazí od rôznych občanov začal v roku 1977 pod zámienkami straty rodinného domu, opravy vozidla a pod., pričom bol vo finančnej tiesni a vedel, že peniaze nebude môcť vrátiť. Preto vždy po urgenciách veriteľov si požičiaval ďalšie peniaze, aby mohol uspokojiť predchádzajúcich veriteľov. V apríli 1980 dostal oznámenie z advokátskej poradne v Prahe, že ak neuhradí dlh G. N. do konca apríla 1980, bude na neho podaná žaloba. Vedel, že uvedený dlh nemôže vrátiť, nechcel sa dostať do väzenia, a preto sa rozhodol opustiť republiku. I peniaze na prípadnú cestu do USA si zaobstaral tak, že si vypožičal vozidlo FIAT 127 od V. Ž. a bez jeho súhlasu ho predal J. R. za 50 000,- Kčs. Z a tieto peniaze si kúpil na čiernom trhu 2400 západonemeckých mariek, ktoré sa našli pri zadržaní vo vozidle.

Z výpovede spoluobvineného M. R. vyplýva, že obvinený A. L. sa mu zdôveril, že musí ujsť do zahraničia, lebo má nejaké problémy, pretože spôsobil veľkú škodu.

Z uvedených dôkazov je zrejmé, že obvinený A. L. spáchal prípravu na trestný čin opustenia republiky podľa § 7 ods. 1 a § 109 ods. 2 Tr. zák. preto, aby sa vyhol trestnému stíhaniu za trestný čin podvodu a trestu, ktorý mu v prípade, že bude uznaný vinným z jeho spáchania hrozil, a to práve so zreteľom na vysokú škodu, ktorú spôsobil svojim konaním.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii boli zrušené právoplatné odsudzujúce súdne rozhodnutia, vyhlásené v čase od 25. februára 1948 do 1. januára 1990, týkajúce sa skutkov spáchaných po 5. máji 1945, kvalifikované ako zločiny, trestné činy, prečiny a priestupky uvedené pod písmenom a) až f) citovaného ustanovenia.

Podľa § 2 ods. 2 citovaného zákona (veta prvá) rozhodnutie o tom, či a do akej miery je odsúdený účastný súdnej rehabilitácie, urobí súd aj bez návrhu.

Obvodný súd po tom, čo zistil, že obvinený A. L. bol uznaný už citovanými súdnymi rozhodnutiami za vinného z prípravy na trestný čin opustenia republiky podľa § 7 ods. 1 a § 109 ods. 2 Tr. zák. (z roku 1961 v znení noviel), teda trestného činu výslovne uvedeného v ustanovení § 2 ods. 1 písm. d) zákona č. 119/1990 Zb., postupoval správne, keď napadnutým uznesením deklaroval zrušenie rozsudku Obvodného súdu Bratislava 4 z 20. októbra 1980 sp. zn. 1 T 47/80 v spojení s rozsudkom Mestského súdu v Bratislave z 10. decembra 1980 sp. zn. 2 To 551/80 v časti, ktorou bol obvinený uznaný za vinného z uvedeného trestného činu. Obvodný súd nebol oprávnený skúmať splnenie podmienok, ktoré bránia účasti na súdnej rehabilitácii podľa § 2 ods. 1 v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) až d) zákona č. 119/1990 Zb.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. proti takémuto rozhodnutiu môže prokurátor v lehote šesťdesiatich dní odo dňa jeho oznámenia podať námietky okrem iného aj preto, že skutok, ktorého sa rehabilitácia týka, bol spáchaný v úmysle zakryť alebo uľahčiť iný všeobecne trestný čin alebo sa vyhnúť zodpovednosti za taký čin (písmeno b) citovaného ustanovenia).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci zistil, že námietky obvodného prokurátora v tomto smere boli odôvodnené, pretože z dôkazov vykonaných v pôvodnom konaní vyplýva, že prípravy na trestný čin opustenia republiky sa obvinený dopustil v snahe vyhnúť sa zodpovednosti za iný všeobecne trestný čin. Na základe týchto dôvodov s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 119/1990 Zb. preto zrušil podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona napadnuté uznesenie a prikázal vec obvodnému súdu na vykonanie prieskumného konania podľa tretieho oddielu zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii.

Najvyšší súd Slovenskej republiky súčasne považuje za potrebné upozorniť na pochybenie obvodného súdu, keď pri rozhodovaní o účasti obvineného na súdnej rehabilitácii v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. opomenul trestné stíhanie za rehabilitovaný trestný čin zastaviť. Zákon ukladá povinnosť za taký trestný čin trestné stíhanie zastaviť, a to i v prípadoch, že ide o jednočinný súbeh viacerých trestných činov. Trestné stíhanie sa podľa § 2 ods. 2 citovaného zákona zastavuje pre určitý trestný čin (teda pre jeho právnu kvalifikáciu), a nie pre skutok.

Písomné vyhotovenie napadnutého uznesenia je okrem toho v rozpore s tým, čo bolo vyhlásené. V písomnom vyhotovení sa uvádza i výrok o zaradení obvineného do nápravno výchovnej skupiny, hoci takýto výrok vyhlásený nebol. V tejto súvislosti treba uviesť, že súd rozhodujúci o určení primeraného trestu v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. o zaradení do nápravno výchovnej skupiny rozhodne iba vtedy, ak ukladá nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý ani v čase rozhodovania súdu o rehabilitácii nebol vykonaný a jeho výkon prichádza do úvahy. Pri treste odňatia slobody už vykonanom je takýto výrok nadbytočný, nakoľko určenie primeraného trestu slúži len pre potreby odškodňovania v zmysle § 23 a nasl. citovaného zákona.